

Dosarul nr. 2ra-176/2023
2-19098413-01-2ra-30012023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Frunze)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni
„Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/220,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/220 împotriva Nataliei Gîscă
și Chele Alexandru cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei
termice,

împotriva deciziei din 17 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 mai 2019, „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr.54/220 a înaintat
o cerere de chemare în judecată împotriva lui Gîscă Natalia și Chele Alexandru
privind încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 41 193,40
de lei, formată până la data de 30 aprilie 2019 (f.d.2-4).

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului a indicat că, potrivit
contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 5141 din 30
noiembrie 2007, încheiat între „Termoelectrica” SA (până la redenumire – S.A.
Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2 din Chișinău - succesorul în drepturi al
„Termocom” în procedura falimentului) și APLP nr.54/220, ultimul și-a asumat
obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

Din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 15 mai 2019, datoria la
consumul de energie termică constituia suma de 20 189 742,49 de lei, devenind de
fapt debitorul „Termoelectrica” SA.

Totodată, în urma consumului de energie termică, APLP nr.54/220 a prestat la
rândul său servicii de gospodărire comunală, inclusiv alimentarea cu energie
termică, la toți locatarii blocurilor locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit
de serviciul prestat și au obligația de a achita în termen contravaloarea conform
facturilor (bonurilor de plată) primite. În caz de neachitare de către
proprietarii/chiriașii/locatarii apartamentelor/încăperilor locuibile și nelocuibile ai
blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv
alimentarea cu energie termică, APLP nr.54/220 este în drept să acționeze
consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația de a o face,
pentru a stinge creanța sa față de „Termoelectrica” SA din contul achitărilor
efectuate de către subconsumatorii restanți.

A relatat că, APLP nr.54/220 nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv nu a acționat în judecată pe pârâții Gîscă Natalia și Chele Alexandru, pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă totală de 41 193,40 de lei acumulată până la 30 aprilie 2019, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și altor cheltuieli de judecată.

A comunicat că, în consecință, APLP nr.54/220 a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, fapt care îl pune în imposibilitate de a se achita pe creanțele sale față de „Termoelectrica” SA, devenind de fapt debitor, cu riscul de a nu-și putea satisface creanța. Pentru a evita situația ca la scadență debitorul să apară insolubil, legea acordă creditorilor anumite mijloace de conservare a patrimoniului debitorului lor, care constau în preîntâmpinarea pierderii unui drept subiectiv din patrimoniul debitorului și este expres prevăzută de art. 892 alin.(1) Cod Civil al RM - creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său și independent de voința acestuia, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite.

Pentru a evita situația ca la scadență debitorul să apară insolubil, legea acordă creditorilor anumite mijloace de conservare a patrimoniului debitorului lor, care constau în preîntâmpinarea pierderii unui drept subiectiv din patrimoniul debitorului și este expres prevăzută de art. 892 alin.(1) Cod Civil - creditorul a cărui creanță este certă, lichidă și exigibilă poate, în numele debitorului său și independent de voința acestuia, exercita drepturile și acțiunile acestuia în cazul în care debitorul, în dauna creditorului, refuză sau omite să le exercite. Astfel, pentru a evita consecințe prejudiciabile, „Termoelectrica” SA este în drept de a-și exercita dreptul de a se adresa în judecată cu acțiune în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane prin acțiunea oblică în temeiul art. 73 Codul de procedură civilă, întrunind toate condițiile prevăzute în art. 891-892 Cod Civil, or creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, inclusiv a creanței APLP nr.54/220 la consumul de energie termică, manifestată prin omiterea sau refuzul de a-și exercita drepturile sale, creanța fiind una certă, lichidă și exigibilă.

Suplimentar a menționat că, exercitarea dreptului „Termoelectrica” SA de a porni proces în interesele unor alte persoane prin acțiune oblică a fost confirmată de către Curtea Supremă de Justiție prin emiterea Avizului consultativ nr. 4ac-15/16 din 13 iunie 2016.

Referitor la încasarea datoriei din contul pârâților, a menționat că, conform informației din Registrul bunurilor imobile, în calitate de proprietar al apartamentului nr. 15 din str. Nicolae Milescu Spătarul nr. 13, mun. Chișinău, din 03 aprilie 2019 este înregistrat pârâtul Chele Alexandru, iar până la data de 03 aprilie 2019 a fost înregistrată Gîscă Natalia. Conform informației privind situația despre achitarea pentru energia termică, pârâți, până la 30 aprilie 2019 au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 41 193,40 de lei.

A reținut că, în cazul prestării serviciilor comunale de către administratorul fondului locativ APLP nr.54/220, prestarea serviciilor și încasarea plăților este efectuată în temeiul conturilor personale deschise pe numele pârâților, potrivit Recomandării nr. 11 a Curții Supreme de Justiție din 2012 privind examinarea cererilor depuse de SA „Termocom”.

A mai susținut că, reieșind din faptul că administratorul fondului locativ repartizează cantitatea de energie termică furnizată de „Termoelectrica” SA între proprietarii/chiriașii de apartamente înregistrați la cadastru, în baza conturilor personale, se prezumă că obligația ultimilor, în ceea ce privește achitarea serviciilor prestate, decurge din același act juridic, având la bază aceleași temeuri de fapt și de drept care dau naștere caracterului comun al acestor obligații, inclusiv a coparticipării procesuale obligatorii.

A solicitat a încasa în mod solidar din contul Nataliei Gîscă și a lui Chele Alexandru în beneficiul APLP nr. 54/220, datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 41 193,40 de lei, formată până la 30 aprilie 2019, pentru ap. 15 din str. Nicolae Milescu Spătarul nr. 13 din mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Gîscă Natalia și Chele Alexandru în beneficiul APLP nr.54/220, suma în mărime de 1 574,13 lei cu titlu de datorie și suma de de 270 de lei cu titlu taxă de stat.

S-a respins ca depusă tardiv cererea de chemare în judecată înaintată de „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr.54/220 către Gîscă Natalia și Chele Alexandru privind încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în partea înaintării pretenției privind încasarea datoriei pentru perioada de până în luna mai 2016.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 02 august 2021, „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr.54/220 a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea pretențiilor respinse ca fiind tardive, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr.54/220 și s-a menținut hotărârea din 05 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 271, 391 alin. (1), 395 alin. (1), 402 alin. (1) Cod civil, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a concluzionat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Colegiul a reținut că instanța de fond just a constatat că urmează a fi respinsă cerința privind încasarea sumei de 39 619,27 de lei, cu titlu de datorie pentru perioada de până în luna mai 2016, ca fiind tardivă, întrucât aceasta a fost înaintată cu depășirea termenului de prescripție stabilit la art. 391 alin. (1) Cod civil- normă care statuează expres că termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Or, instanța de apel a apreciat că, termenul de prescripție a început să curgă din momentul apariției datoriei pârâților sau cel târziu la data de 09 decembrie 2003, când de către reprezentantul SA „Termocom” a fost depusă referință asupra cererii de chemare în judecată depusă de Natalia Gîscă (anterior Mosaric)

împotriva APLP 54/220 și SA „Termocom” privind anularea datoriilor pentru agentul termic.

Reieșind din cele menționate, Colegiul a considerat că „Termoelectrica” SA în interesele APLP nr. 54/220 nu a formulat cerere de repunere a acțiunii în termen, și nici nu a prezentat nici o probă pertinentă, concludentă și admisibilă ce ar confirma omiterea termenului de depunere a cererii de chemare în judecată împotriva lui Chele Alexandru și Gîscă Natalia, situație ce denotă că în speță nu există temeiuri pentru repunerea cererii de chemare în judecată în termen.

Astfel, Colegiul a concluzionat că instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în apel, poartă un caracter declarativ.

La 28 decembrie 2022, „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/220, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 noiembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 05 decembrie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 15, vol. II), astfel, recursul declarat la data de 28 decembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 31 ianuarie 2022, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea cauzei, nu a fost depusă referință la cererea de recurs prin care intimații să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului declarat de „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/220, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/220, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de „Termoelectrica” în interesele APLP nr.54/220, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/220, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat